

Auteur: noot van M.A.J. Westⁱ
Verschenen in: AB Rechtspraak Bestuursrecht 2017/325
Datum: 11 januari 2017
Gerechtshof: Raad van State 11 januari 2017
Uitspraak: [ECLI:NL:RVS:2017:59](https://www.eclii.nl/rvs/2017/59)
Titel: **Beroepshalve functioneren van ambtenaren en de Wet openbaarheid van bestuur**

Publicatie:

1. Deze uitspraak ziet – zoals zo vaak – op een geschil tussen een Wob-verzoeker en de korpschef van de politie. Aan het geschil ligt een verzoek om openbaarmaking van een aantal documenten en een dvd ten grondslag, gerelateerd aan een zitting van de Klachtencommissie politieoptreden politieregio Gelderland-Zuid. De korpschef heeft dit verzoek volgens appellant, ten onrechte op delen afgewezen. In hoger beroep wordt onder meer aangevoerd dat de namen van de secretaris van de klachtencommissie en van de klachtencoördinator van de politie ten onrechte onleesbaar zijn gemaakt. De overweging van de rechtbank dat het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de ambtenaren zwaarder zou wegen dan het belang van openbaarmaking van de namen, zou volgens appellant onjuist zijn. De Afdeling bestuursrechtspraak volgt appellant op dit standpunt.

2. De hier gepubliceerde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak geeft goed het spanningsveld weer tussen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van ambtenaren enerzijds en het (belang van het) openbaar maken van documenten anderzijds. In de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak is veel gezegd over hoe de uitzonderingsgrond van art. 10 lid 2 onder e WOB 1992 zich verhoudt tot ambtenaren. In het hiernavolgende zal allereerst worden ingegaan op de huidige stand van de jurisprudentie op dit punt, waarna kort zal worden stilgestaan bij de vraag of de rechtspraak op dit punt naar verwachting zal kunnen worden voortgezet onder de Wet open overheid.

3. Art. 10 lid 2 onder e WOB 1992 biedt een uitzonderingsgrond voor het verstrekken van informatie indien het publieke belang

bij het verstrekken van informatie niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de persoon waarop de informatie ziet. Dit publieke belang moet, zo volgt uit de toelichting bij de Wob, een voor de hand liggende zaak zijn (Kamerstukken II 1986/87, 19859, 3, p. 17). De uitzonderingsgrond van art. 10 lid 2 onder e WOB 1992 beperkt zich logischerwijs niet alleen tot particuliere personen, ook bestuurders en ambtenaren kunnen een beroep doen op dit artikel. Wel geldt de beperking dat het artikel alleen ziet op gegevens over individuele functionarissen (Kamerstukken II 1986/87, 19859, 3, p. 36).

4. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in verschillende uitspraken nadere invulling gegeven aan de verhouding tussen de uitzonderingsgrond van art. 10 lid 2 onder e WOB 1992 en ambtenaren. Uit een uitspraak van 14 juli 2004 volgt dat ambtenaren slechts in beperkte mate een beroep kunnen doen op het belang van de eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer als het gaat om hun beroepshalve functioneren (ABRvS 14 juli 2004, ECLI:NL:RVS:2004:AQ1360, r.o. 2.5, AB 2004/349, m.nt. P.J. Stolk). Stolk verwijst in zijn naschrift bij de uitspraak uit 2004 naar een uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuurspraak van 24 november 1987, R02.87.2085/S223 waarin deze lijn reeds is ingezet. Bij uitspraak van 4 juni 2008 voegt de Afdeling bestuursrechtspraak hieraan toe dat een en ander anders ligt, indien het gaat om het openbaar maken van namen van de ambtenaren (ABRvS 4 juni 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD3114, r.o. 2.5, AB 2008/232, m.nt. P.J. Stolk). Aangezien namen persoonsgegevens zijn, kan het openbaar maken daarvan zich verzetten tegen

de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken ambtenaar. Per concreet geval zal moeten worden bepaald of openbaarmaking van de naam zich verzet tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (ABRvS 25 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2275, r.o. 6.2, AB 2015/14, m.nt. S. van den Ende). In de uitspraak van 4 juni 2008 was doorslaggevend dat voor de bereikbaarheid van het betrokken bestuursorgaan als zodanig, volgens de Afdeling bestuursrechtspraak een doorkiesnummer of e-mailadres van een individuele ambtenaar een ondergeschikte betekenis toekwam. Het belang van openbaarheid van die gegevens woog in dat geschil niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken ambtenaren.

5. Deze lijn hanteert de Afdeling bestuursrechtspraak tot op het heden nog steeds, zoals ook blijkt uit r.o. 7.2 van de hier gepubliceerde uitspraak. Nu beide ambtenaren van de Klachtencommissie uit hoofde van hun functie regelmatig in de openbaarheid treden en vermeld staan op het advies dat zij hebben uitgebracht, komt de Afdeling bestuursrechtspraak hier tot de conclusie dat de eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer niet in de weg staat aan het openbaar maken van hun namen.

6. Een beroep op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer slaagt evenwel niet zonder meer. De Afdeling bestuursrechtspraak hanteert een vrij strikte toets in dit verband. Dit doet de vraag opkomen wanneer er sprake kan zijn van een te grote inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van een ambtenaar. Bij Kamerleden kunnen zich in ieder geval twee situaties voordoen waarin een beroep op art. 10 lid 2 onder e WOB 1992 kan slagen. Dit is het geval wanneer het gaat om informatie met een ‘strikt persoonlijk karakter’ of om een situatie die de veiligheid van een Kamerlid kan aantasten (ABRvS 5 november 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3927, AB 2015/15, m.nt. S. van den Ende). Ook in het geval dat documenten zien op het persoonlijk functioneren van een ambtenaar met betrekking tot zijn functie – denk aan competenties

en persoonlijke ambities – mag openbaarmaking worden geweigerd (ABRvS 14 maart 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV8748, r.o. 2.6.3.1, AB 2012/211, m.nt. P.J. Stolk). Er zijn nog andere voorbeelden te noemen die een beroep op deze uitzonderingsgrond rechtvaardigen, zoals het openbaar maken van cijfers die behaald zijn tijdens de opleiding (ABRvS 27 december 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY7303, r.o. 5.1, AB 2013/102, m.nt. P.J. Stolk), het openbaar maken van informatie met betrekking tot een strafblad en opgelegde disciplinaire sancties van ambtenaren (ABRvS 21 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3429, r.o. 5.2) en indien sprake is van een veiligheidsrisico, bijvoorbeeld in de vorm van vrees voor bedreiging (ABRvS 1 juli 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2060, r.o. 4.4).

7. Op 19 april 2016 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Wet open overheid van Kamerleden Voortman en Van Weyenberg met een meerderheid aangenomen. Wat de invloed van deze wet zal zijn op de verhouding tussen ambtenaren en de eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer zal nog moeten blijken. In de toelichting bij de Woo komt in ieder geval naar voren dat er een zwaarder motiveringsvereiste zal gaan gelden voor de relatieve uitzonderingsgronden. Met betrekking tot de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer wordt gesteld dat de afweging van deze belangen door het bestuursorgaan of de rechter nadere invulling zal moeten krijgen. Wat betreft de bijzondere positie van ambtenaren sluiten de initiatiefnemers zich aan bij de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak. Het uitgangspunt moet zijn dat deze uitzondering in beginsel niet van toepassing is als het gaat om het beroepsmatig handelen, tenzij het de openbaarmaking van namen betreft (Kamerstukken II 2013/14, 33328, 9, p. 47). Het ziet er derhalve naar uit dat de huidige lijn van de Afdeling bestuursrechtspraak zoals bevestigd in deze uitspraak, ook na de inwerkingtreding van de Woo, als het daartoe komt, zal worden voortgezet.

M.A.J. West

ⁱ *mr. M.A.J. West is advocaat bij Van der Feltz advocaten.*